



**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: gabriela.samanova@soc.cas.cz

Politická kultura veřejně činných lidí – březen 2011

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2011, v11-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PS.4, PS.17</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. dubna 2011</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Gabriela Šamanová</i>

V březnovém výzkumu zjišťovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění, jak čeští občané hodnotí politickou kulturu veřejně činných lidí, tedy to, jak mezi sebou jednají, jak na veřejnosti vystupují a jak informují o problémech¹. V této souvislosti byla položena také otázka, jak se občané staví k různým sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě. Respondentům byl předložen seznam výroků, s nimiž dotázaní vyjadřovali souhlas, respektive nesouhlas².

Politická kultura většiny veřejně činných lidí se osloveným občanům již tradičně nelíbila. Výjimku tvoří představitelé místních (obecních) samospráv, u nichž pozitivní hodnocení výrazně převažovalo nad negativním, a po roční pauze také představitelé krajských samospráv, u nichž sice pozitivní hodnocení také převládalo nad negativním, ale zdaleka ne tak výrazně jako u představitelů obcí. Mezi „lépe“ hodnocené nemůžeme na rozdíl od předešlého výzkumu z roku 2010 zařadit členy vlády, jejich hodnocení se značně zhoršilo. Poměr pochvalných a nepříznivých hodnocení činil 29 % ku 68 %. Mezi stranami byla

¹ Otázka: „Zajímalo by nás, co si myslíte o politické kultuře veřejně činných lidí, tedy o tom, jak mezi sebou jednají, jak na veřejnosti vystupují a informují o problémech. Jaká je podle Vás politická kultura...(viz tabulku 1 a 2).“

² Otázka: „V našem politickém a veřejném životě se objevují různé spory, problémy a aféry. Souhlasíte s tím, že...(viz tabulku 3 a 4)?“

nejhůře hodnocena ODS, která jako jediná nedosáhla na 30 procentních bodů kladného hodnocení. Nejvíce kritičtí jsou čeští občané k politické kultuře poslanců. Za dobrou označilo jejich politickou kulturu pouze 17 % dotázaných a 81 % respondentů vyjádřilo názor, že politická kultura poslanců je spíše či velmi špatná. Přehled všech výsledků je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1: Politická kultura veřejně činných lidí (v %)

	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	+/-
členové vlády	2	27	48	20	29/68
poslanci	1	16	51	30	17/81
senátoři	3	28	42	17	31/59
představitelé krajských samospráv	3	38	29	9	41/38
představitelé místních (obecních) samospráv	8	52	23	7	60/30
politici ČSSD	4	31	39	16	35/55
politici KSČM	5	25	36	19	30/55
politici ODS	3	19	41	29	22/70
politici VV	3	28	37	23	31/60
politici TOP 09	4	29	35	23	33/58
politici mimoparlamentních stran	2	25	25	9	27/34

Poznámka: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Tabulka 2 nabízí srovnání hodnocení politické kultury veřejně činných lidí s předchozími výzkumy. Oproti roku 2010 se podstatně zhoršilo, jak již bylo řečeno, hodnocení vlády. V předešlém výzkumu však byla hodnocena úřednická vláda premiéra Jana Fišera, která nemá od roku 2005 v dobrém hodnocení konkurenci. Lepší meziroční hodnocení obdrželi v posledním výzkumu senátoři, představitelé krajů, politici ČSSD, KSČM a částečně i ODS. Posledně jmenovaná strana však i v aktuálním šetření potvrdila již po několikáté trend velmi výrazné převahy špatného hodnocení nad dobrým.

Tabulka 2: Politická kultura veřejně činných lidí – vývoj (v %)

	3/2005 +/-	3/2007 +/-	3/2008 +/-	3/2009 +/-	3/2010 +/-	2011 +/-
členové vlády	28/66	24/71	16/83	22/75	42/54	29/68
poslanci	14/82	12/85	8/91	11/85	9/89	17/81
senátoři	26/58	29/60	24/69	29/61	20/72	31/59
představitelé krajských samospráv	37/25	39/23	37/29	42/32	33/44	41/38
představitelé místních samospráv	56/26	59/26	57/28	58/30	51/37	60/30
politici ČSSD	23/70	32/62	25/70	32/61	26/67	35/55
politici KSČM	29/58	34/56	30/61	35/54	24/65	30/55
politici ODS	35/56	30/64	18/79	20/74	19/75	22/70
politici VV	-	-	-	-	-	31/60
politici TOP 09	-	-	-	-	33/50	33/58
politici mimoparlamentních stran	-	-	-	-	26/38	27/34

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.



Lidé s dobrou životní úrovní lépe hodnotili politickou kulturu vlády, obou komor parlamentu, představitele krajských i místních samospráv a všech tří vládních stran.

Podle výrazné většiny českých občanů (79 %) patří spory, problémy a aféry k životu a vyskytují se i v jiných demokraciích. Zároveň ale většina oslovených (77 %) vyjádřila názor, že tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem. Téměř všichni respondenti (89 %) rovněž souhlasili s tím, že o problémech, sporech a aférách je třeba informovat, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti. Naprostá většina oslovených občanů vyjádřila názor, že ve sporech, aférách a problémech, které se objevují v našem politickém a veřejném životě, je těžké se vyznat (86 %) a že spousta závažných problémů a afér se zatajuje (86 %). O názorech občanů na politickou kulturu v naší zemi svědčí jistě i to, že si téměř tři čtvrtiny (68 %) Čechů myslí, že ve sporech a aférách, které se ve veřejném životě objevují, jde hlavně o vyřizování osobních účtů a polovina lidí nesouhlasí s tím, že jde hlavně o vyřešení věcných sporů. Podle necelých tří čtvrtin občanů (68 %) nemají tyto spory a aféry žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém. Mírně nadpoloviční většina respondentů pak vyjádřila souhlas s tím, že problémy nafukují novináři.

Tabulka 3: Postoje českých občanů ke sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě (v %)

	Rozhodně souhlasí	Spíše souhlasí	Spíše nesouhlasí	Rozhodně nesouhlasí	+/-
patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích	20	59	16	4	79/20
tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem	35	42	16	4	77/20
je třeba aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti	53	36	7	1	89/8
jde při nich hlavně o vyřizování osobních účtů	23	45	19	3	68/22
je často těžké se v nich vyznat	40	46	9	2	86/11
jde hlavně o vyřešení věcných problémů	7	28	36	14	35/50
spousta vážných problémů a afér se zatajuje	47	39	7	2	86/9
problémy nafukují novináři	17	38	31	7	55/38
nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém	24	44	21	8	68/29

Poznámka: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Z hlediska srovnání s předchozím výzkumem na stejné téma lze konstatovat, že se názory občanů na různé spory a aféry v politickém životě v čase nijak zásadně nemění (viz tabulka 4).

Tabulka 4: Postoje českých občanů ke sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě - vývoj (v %)

	2002 +/-	2005 +/-	2007 +/-	2008 +/-	2009 +/-	2011 +/-
patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích	82/15	75/21	77/20	75/21	81/17	79/20
tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem	71/25	82/15	79/17	81/16	82/16	77/20
je třeba aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti	93/5	95/3	93/6	89/10	90/8	89/8
jde při nich hlavně o vyřizování osobních účtů	62/21	75/15	66/20	72/16	71/16	68/22
je často těžké se v nich vyznat	86/9	89/8	87/10	86/10	85/11	86/11
jde hlavně o vyřešení věcných problémů	36/43	33/49	29/55	30/56	38/44	35/50
spousta vážných problémů a afér se zatajuje	76/11	87/5	85/8	83/10	89/5	86/9
problémy nafukují novináři	59/30	53/37	57/35	55/39	56/36	55/38
nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém	62/26	71/21	66/25	71/20	72/20	68/29

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.